

HENOCH EN ELIA

R.I.P.

M. Thomas Wark

Inleiding

Christenen die in de onsterfelijkheid van de ziel of de geest geloven, wijzen soms op de aartsvader van vóór de zondvloed Henoeh en naar de profeet Elia als voorbeelden van mensen die nooit gestorven zijn en in de hemel wonen.

Verder wordt Henoeh soms aangehaald als type van de "opname" van het Lichaam van Christus aan het eind van de huidige bedeling! Volgens deze theorie zullen, net zoals Henoeh in veiligheid naar de hemel "weggerukt" werd vóór de zondvloed, zo ook Christenen aan het einde van de bedeling der genade "weggerukt" zullen worden naar de hemel en in veiligheid zijn voordat de Grote Verdrukking en de Toorn van God aanbreekt.

Wat Elia betreft, wie heeft nooit in een preek gehoord over hoe Elia in een vurige strijdswagen naar de hemel is gevoerd waardoor hij aan de dood ontsnapt is? Dit populaire begrip is zelfs doorgedrongen in de evangelische gezangen door het lied "Swing Low Sweet Chariot – Comin' for to carry me home"!

In sommige moderne scenario's van de 'laatste dagen' worden zowel Henoeh als Elia geïdentificeerd als de Twee Getuigen in het boek Openbaring (11:3-12). Aanhangers van deze opvatting redeneren dat aangezien "het de mensen beschikt is, éénmaal te sterven en daarna het oordeel" (Hebreeën 9:27) en aangezien (volgens hun theorie) Henoeh noch Elia al zijn gestorven, ze daarom opnieuw op aarde moeten verschijnen vlak voor het einde van de eeuw om te getuigen tot de volgelingen van de Antichrist om vervolgens te worden gedood, waarna God ze uit de dood opwekt en ze opnieuw "naar de hemel" brengt.

In het geval van Henoeh is de taal die voor hem is gebruikt in Genesis en Hebreeën ongelooflijk pittig en moet de grootste zorgvuldigheid worden betracht om die correct en in overeenstemming met wat de rest van de Heilige Schrift over de toestand van de doden leert, te interpreteren.

Wat Elia betreft, is de taal van II Koningen duidelijk genoeg; het is gewoon veel vaker verkeerd dan goed gelezen en daardoor verkeerd begrepen.

Om de zaak nog complexer te maken, bestaat het onderwijs al lange tijd dat deze mannen aan de dood zijn ontsnapt en in de hemel leven. En voor hen die dit aanvaarden, wordt hieraan puur op basis van ouderdom een ogenschijnlijk gezag aan dit onderwijs verleend. Maar ouderdom is niet hetzelfde als gezag. Wat waar is, is waar omdat het klopt en niet alleen omdat het oud is! De leugen van de slang: "gij zult geenszins sterven" (Genesis 3:4) is heel erg oud – maar daarmee is het NIET de waarheid.¹

---

¹ Paulus noemt onze Heer Jezus Christus degene "die alleen onsterfelijkheid heeft" (I Timotheüs 6:16). "Zij die van Christus zijn" zullen onsterfelijkheid en onverderfelijkheid aandoen in de opstanding (I Corinthiërs 15:20-23; 50-55), wanneer de belofte van het eeuwige leven eindelijk realiteit is geworden (II Timotheüs 1:1; Titus 1:2; I Johannes 2:25; enz.).

De overtuiging dat Henoch en Elia levend zijn opgenomen in de hemel komt nergens voor in het Oude Testament. Die komt de eerste keer naar voren in het Joodse denken en de literatuur uit de tijd tussen de beide testamenten. Dat wil zeggen, dat deze opvatting niet eerder is voorgekomen dan pas na de terugkeer van de Joden uit de zeventig jaar Babylonische Ballingschap.

Perzische invloeden op het Judaïsme van de tweede tempel

Enige tijd nadat de Joden in gevangenschap waren weggevoerd, werd het Babylonische Rijk door de Meden en Perzen ingenomen. De staatsgodsdienst van het nieuwe rijk was het Zoroastrisme. Koning Cyrus – die Jesaja enkele eeuwen voordat hij was geboren al in zijn profetie benoemde (Jes.45:1.4) en die een overblijfsel van de Joden toestond terug te keren naar het land... deze koning Cyrus was zelf een zoroastriër!²

Zoroastrisme komt van Zoroaster ("zaad van de ster" of "ster-zaad") zoals de Grieken de Iraanse profeet Zarathoestra noemden.

Nu hadden de zoroastriërs een aantal leerstellingen die min of meer parallel liepen aan die van de Joden. Zij geloofden in een Uiterst Goede en Alwijze eeuwige Schepper-God die Ahura Mazda werd genoemd, en in een kwade, niet geheel eeuwige, valse god Angra Mainyu (of Ahriman) genaamd en die enigszins vergelijkbaar was met de Bijbelse Satan. Zij geloofden in een komende bevrijder die een Saoshyant ("Verlosser")³ werd genoemd en die zou worden geboren uit een Maagd.⁴ Zij geloofden in zowel engelen als demonen. En zij geloofden in de opstanding der doden.

In schril CONTRAST echter met de leer van de Hebreeuwse aartsvaders en profeten, geloofden zij dat bij het sterven de geest van de rechtvaardigen zou opstijgen naar Garo Demana (de hemel van licht en de woonplaats van Ahura Mazda), terwijl de geest van de goddelozen zou afdalen naar Drujo Demana (het huis van de leugen

---

² Zie: *Zoroastrians: Their Religious Beliefs and Practices*, Mary Boyce, pag. 50-53 voor historisch en archeologisch bewijs.

³ Een Redder, Zoroasters "... eigen vrienden en verwanten, een superman van wonderbare macht. Geboren op bovennatuurlijke wijze, zal ten slotte neerdalen op aarde om de wereld te herstellen." Van: *Zoroastrian Theology*, M. N. Dhalla pag.182.

⁴ "... de Saoshyant zal worden geboren uit het eigen zaad van de profeet, dat op wonderbaarlijke wijze bewaard is gebleven in de diepten van een meer... Wanneer het einde van tijd aanstaande is, wordt gezegd, zal een maagd baden in dit meer en zwanger zal raken door deze profeet; en zij zal te zijner tijd een zoon baren, die Astvat-ereta, "Hij die gerechtigheid belichaamt", wordt genoemd [met de woorden van Zoroaster zelf: 'Moge gerechtigheid worden belichaamd' Yasna 43:16]. Ondanks zijn wonderlijke verwekking zal de komende Verlosser van de wereld dus een mens, geboren uit menselijke ouders zijn..." Van *Zoroastrians: Their Religious Beliefs and Practices*, Mary Boyce, pag.42.

en de woonplaats van Angra Mainyu) waar deze voor altijd zou wonen in “een duistere gloed en deerniswekkende jammerklachten.”⁵

Volgens de Schrift zijn, voordat het Joodse overblijfsel toegestaan werd terug te keren naar het land Israël, veel zoroastriërs bekeerd tot het Judaïsme (Esther 8:17). Zoals vaak het geval is bij dergelijke bekeringen brengt de nieuwe bekeerling enkele begrippen uit de oude religie over naar de nieuwe. Dit is met name zo wanneer er reeds vele parallellen bestaan tussen de twee godsdiensten, zoals het geval was met het Zoroastrisme en het Judaïsme.

Bewijs voor de infiltratie van Zoroastrische ideeën in het Judaïsme van na de Ballingschap kan worden gevonden in de literatuur uit de tijd tussen het Oude en Nieuwe Testament, in de Dode Zeerollen en in de rabbijnse tradities.

Sommige rabbijn leerden bijvoorbeeld dat “de namen van de engelen [evenals de namen van de maanden] tot ons zijn gekomen uit Babylonië” (Rosj Hasjana 1.56 d).⁶ Asmodeus, de boze geest in het boek van Tobias (3:8, etc.) is in werkelijkheid de naam van een Zoroastrische demon!⁷

Verder leert de Gemeenschap der Essenen te Qumran in hun Handvest een doctrine van “twee geesten” die zo precies lijkt op Zarathustra's onderwijs dat slechts weinig geleerden de overeenkomst missen.⁸

Het Aramese woord voor “demon” dat door de Joden in Palestina werd gebruikt in de eerste eeuw is DEVA dat een leenwoord uit het Perzisch is.⁹

Het woord “paradijs” (Aramees = pardaisa en Griekse = paradeisos) ten slotte, is afgeleid van het Perzische woord PARDIS. “Pardis was de naam van een beroemd paleis en een tuin gebouwd door één van de koningen van de Meden ongeveer

---

⁵ Het volledige citaat luidt: “Wie de Volgeling van Asha navolgt, zijn woning in de toekomst zal Licht zijn, maar voor u, volgelingen van de Druj, een lange periode van duisternis, een duistere gloed en deerniswekkende jammerklachten – naar een dergelijk bestaan zal uw kwade geweten u leiden door uw kwade daden.” (Yasna 43:16) Van: *SONGS OF ZARATHUSTRA: de Gathas. Vertaald uit de Avesta*, D.F.A. Bode en P. Nanavutty.

⁶ Citaat uit: *A Rabbinic Commentary On The New Testament* door Samuel Tobias Lachs, pag.19-20.

⁷ “Maar van alle demonen die op Ahriman wonen, is de aartsvijand Aeshma (... Aëshma-daëva, door sommigen beschouwd als de Asmodeus in het boek Tobias) is de meest gevreesde en meest duivelse.” Uit: *Zoroastrian Studies*, A.V. Williams Jackson, pag.75.

⁸ Vergelijk de leer van Zarathustra in Yasna 30:1-11 met die van de Essenen te Qumran in 3:15 – 4:25 van hun Handvest.

⁹ DAEVA is een woord van Indo-Arische oorsprong. In oude en moderne hindoeïstische sekten worden de Daevas (wezens van licht of “stralenden”) vereerd als goden, terwijl de ASURAS worden gemeden als duistere geesten. Zarathustra en zijn volgelingen waren afgesplitst van een vroege vorm van deze Daeva-religie. Zarathustra beweerde dat de DAEVAS eigenlijk de duistere geesten (equivalent van demonen) waren, terwijl de Asura geest-dienaren (engelen) waren van Ahura Mazda, de enige ware God waren! Zie: *Zoroastrians: Their Religious Beliefs And Practices* door Mary Boyce, pag.11, 19,21, 30 en 36.

zeven eeuwen voor Christus.¹⁰ De Griekse transliteratie van dit woord is overal gebruikt in de Septuagint (LXX)¹¹ als vertaling van de Hebreeuwse woorden voor “tuin” (GAN/GANNA). Het Aramese pardaisa was in de eerste eeuw een gebruikelijk woord in Palestina en het leefde voort in de Rabbijnse geschriften en in de Peshitta en andere christelijke Aramese (Syrische) literatuur.

Aangezien er geen bewijs in de Schriften is dat de Joden, voorafgaand aan de Babylonische ballingschap, geloofden in een tussenstadium tussen dood en opstanding¹² en aangezien geloof in een tussenfase pas in het Judaïsme verscheen na de terugkeer van de Joden naar het land (samen met een aantal andere ideeën van Perzische herkomst) – is het redelijk aan te nemen dat laat-Joodse tradities van een tussenstadium ook van Perzische (is Zoroastrische) oorsprong zijn!

Nog later, toen Palestina onder Griekse heerschappij zou komen, zouden Hellenistische invloeden deze afwijking van de Bijbelse leer nog verder versterken.

Henoch “weggevoerd”

In de apocriefe Wijsheid van Sirach wordt Genesis 5:24 duidelijk geïnterpreteerd als de leer dat Henoeh door God levend werd weggevoerd naar de hemel:

“Henoch schonk de Heer genoeg en hij werd weggenomen, een toonbeeld van wijsheid voor alle generaties” (Sirach 44:16);

“Op de aarde is er niemand geschapen die was zoals Henoeh, want hij werd van de aarde weggenomen” (Sirach 49:14).

De profeet Elia krijgt een overeenkomstige behandeling in Sirach:

“U bent opgenomen in een wervelstorm, hemelwaarts in menigten van vuur. Over u staat geschreven dat u klaar staat voor de vastgestelde tijd, om de toorn te stillen voordat hij gaat branden... ” (Sirach 48:9-10).

Maar is het onderwijs in dit apocriefe boek wel Schriftuurlijk? Zijn de theorieën, zowel oude als moderne, die zijn gebaseerd op dit onderwijs wel de waarheid?

---

¹⁰ *Iranian Influence In Judaism And Christianity*, A. Aryanpur & M. Aryanpur, pag.53.

¹¹ De LXX of Septuagint vertaling van het Oude Testament werd omstreeks 280 v.Chr. gemaakt toen Joodse geleerden in Alexandrië in Egypte de Schriften uit het Hebreeuws in het Grieks vertaalden voor het gebruik door Griekssprekende Joden en proselieten.

¹² “Geleerden zijn het er in het algemeen over eens dat de geschriften van het Oude Testament, met mogelijke uitzondering van Jesaja 26 en Daniel 12, geen expliciete verwijzingen naar de opstanding der doden bevatten. Door de dood wordt het individu gewoon verzameld tot zijn laatste (of zijn vaders) plaats, het graf. Sheol en de onderwereld [‘eres] wordt omschreven als de woonplaats van de doden, niet van mensen die blijven leven na dood (Zie Jesaja 38:18; Sirach 17:28; 14:12-19.” Uit: *The Old Testament Pseudepigrapha* red. James H. Charlesworth; Deel I, pag. xxxiii.

Laten we eens kijken naar wat de Heilige Schrift te zeggen heeft over deze zogenaamde "Oudtestamentische opnames." We zullen beginnen met het geval van Henoch:

"Hench dan wandelde met God; en hij was niet meer; want God NAM HEM WEG." (Genesis 5:24, St.Vert.)

"Door het geloof is Henoch WEGGENOMEN zodat hij de dood niet zag, en hij werd niet meer gevonden, want God had hem weggenomen. Want vóórdát hij werd weggenomen, is van hem getuigd, dat hij Gode welgevallig was geweest;" (Hebreeën 11:5, NBG)

Aangezien een aantal geleerden en studenten veronderstelt dat Paulus de Brief aan de Hebreeën oorspronkelijk in het Aramees geschreven heeft en vervolgens vertaald heeft in het Grieks,¹³ zullen wij Dr. Lamsa's vertaling van dit vers uit de Peshitta weergeven:

"Door het geloof, VERTROK Henoch en smaakte de dood niet, en hij werd niet gevonden, omdat God NAM HEM WEG; maar voordat hij HEM WEG NAM, was er een getuigenis over hem, dat hij God behaagde." (Hebreeën 11:5, Lamsa)

Sommigen beweren dat deze passages zeggen dat Henoch nooit is gestorven, maar dat God nam hem rechtstreeks in de hemel heeft opgenomen. Er zijn aan de andere kant Schriften die een dergelijke opvatting absoluut tegenspreken. Bijvoorbeeld:

"En NIEMAND IS OPGEVAREN NAAR DE HEMEL, dan die uit de hemel nedergedaald is, de Zoon des mensen." (Johannes 3:13, NBG)

"NIEMAND HEEFT OOIT GOD AANSCHOUWD." (I Johannes 4:12a, NBG)

Hoe moeten we het populaire onderwijs in overeenstemming brengen met zulke duidelijke uitspraken over het tegendeel? ANTWOORD: dat we kunnen niet!

In Genesis 5:24 is het woord "nam" het Hebreeuwse LAQAH wat betekent "ontvangen" of "aanvaarden" (*Young's Analytical Concordance*). Zinnen vergelijkbaar met "hij was niet" zijn elders in het Oude Testament gebruikt om de dood aan te geven. Bijvoorbeeld:

"Rachel weent over haar kinderen; zij weigert zich te laten troosten over haar kinderen, omdat zij niet zijn." (Jeremia 31:15, St.Vert.) – dat wil zeggen, dat ze waren gestorven. En verder: "... Want weldra zal ik nederliggen in het stof; dan zult Gij mij zoeken, maar ik zal niet meer zijn." (Job 7:21, NBG). Genesis 5:24 kan

---

¹³ Zie: *Semitic Light On Hebrews*, J. S. Trimm, Hebrew/Aramaic Research Institute, Hurst TX, 1997 en *The Semitic Origin Of The New Testament*, J. S. Trimm, Hebrew/Aramaic Research Institute, Hurst TX 1996. Zie ook het verhelderende, zij het enigszins gedateerde, *New Testament Origin*, George Lamsa, Aramaic Bible Society Inc, Covington GA, 1976.

dus als volgt worden gelezen: "en Henoch wandelde met God, en hij STIERF; want God heeft hem aanvaard."

Het eerste deel van dit vers lijkt duidelijk genoeg, maar wat zou "God heeft hem aanvaard" mogelijkkerwijs kunnen betekenen? Een nadere beschouwing van Hebrreeën 11:5 zal het antwoord geven dat we zoeken.

In de Aramese (Peshitta) tekst van Hebrreeën 11:5 komen de woorden die Dr. Lamsa heeft vertaald met "vertrekken" en "wegnemen" van het woord SeNA dat "verwijderen," "veranderen," "vertrekken," "verplaatsen," "overbrengen" en "overdragen" betekent. In dit verband is "verwijderen" waarschijnlijk de beste weergave. "Door het geloof werd Henoch verwijderd..." Dit doet ons denken aan de uitspraak van Job: "Wil Hij mij doden, ik blijf op Hem hopen" (Job 13:15, NBG).

De Griekse tekst van Hebrreeën 11:5 is ook verhelderend. De HSV heeft in dit gedeelte: "Door het geloof werd Henoch weggenomen, opdat hij de dood niet zou zien..." Hier is het Griekse woord dat met "weggenomen" vertaald is, METATITHEMI, dat, volgens *Strong's Exhaustive Concordance*, betekent "plaatsen, of overbrengen in een passieve, horizontale houding." Vormen van dit woord komen ook voor in Handelingen 7:16 ("overbrengen"), Galaten 1:6 ("afkeren"), Hebrreeën 7:12 ("veranderen") en Judas 4 ("veranderen"). Het wordt gebruikt in de Septuagint met een vergelijkbaar aantal betekenissen. Het wordt echter ook gebruikt in het vierde hoofdstuk van de apocriefe Wijsheid van Salomo. Hoofdstuk vier, vers tien luidt als volgt:

"Hij was God aangenaam en werd door Hem bemind; hij leefde temidden van zondaars en werd WEGGENOMEN."¹⁴

Uit onderzoek van de context waarin dit vers voorkomt, blijkt dat het niet naar Henoch in het bijzonder verwijst, maar naar de rechtvaardigen in het algemeen in tegenstelling tot de goddelozen. Laten we nogmaals kijken naar Wijsheid 4:10, maar dit keer binnen de context:

"**De rechtvaardige** echter vindt rust, al sterft hij vóór zijn tijd." (vers 7)

"Hij [de rechtvaardige] was God aangenaam en werd door Hem bemind; hij [de rechtvaardige] leefde temidden van zondaars en werd WEGGENOMEN." (vers 10)

"Hij [de rechtvaardige] werd weggerukt, zodat geen slechtheid zijn inzicht zou vertroebelen en geen bedrog zijn ziel zou verleiden." (vers 11)

"In korte tijd tot voleinding gekomen heeft hij [de rechtvaardige] de volheid van vele jaren bereikt" (vers 13)

---

¹⁴ Zie: *The Septuagint with Apocrypha: Greek And English*, Sir Lancelot C. L. Brenton, pag. 58,59 van de Apocrypha.

“Want zijn ziel was de Heer aangenaam: daarom **ging hij spoedig heen** uit de slechte wereld.” (vers 14)

“Dat genade en barmhartigheid zijn uitverkorenen ten deel vallen en dat er over zijn heiligen gewaakt wordt.” (vers 15)

“Een rechtvaardige DIE STERFT zal een veroordeling zijn van de goddelozen DIE LEVEN...” (vers 16)

“Zij zullen immers HET STERVEN van de wijze zien zonder te begrijpen wat de Heer met hem wilde, en waarom Hij hem [de rechtvaardige] in veiligheid heeft gebracht.” (vers 17)

De bovenstaande verzen komen alle uit de Wijsheid van Salomo, hoofdstuk 4, verzen zeven tot en met zeventien. Dit gedeelte leert dat wanneer de goddelozen leven en zeer oud worden, terwijl de rechtvaardigen jong sterven, dat is omdat God barmhartig voor de rechtvaardigen is! God neemt de rechtvaardigen tussen de goddelozen vandaan om ze te beschermen tegen hun verderfelijke invloed.

Zo zien we dat het Griekse woord METATITHEMI, zoals gebruikt in de Griekse tekst van Hebréeën 11:5 en in de Wijsheid van Salomo 4:7-17, simpelweg betekent: wegnemen uit dit leven voordat iemands jaren vervuld zijn of vóór zijn tijd. Dit is om de rechtvaardigen de verdere corrumperende invloed van de bozen te besparen, waardoor de rechtvaardigen ervan verzekerd zijn dat zij hun beloning niet verliezen!

Voordat we afscheid nemen van dit fascinerende gedeelte willen we erop wijzen dat de parallellen tussen de situatie van “de rechtvaardige” in deze verzen en die van Henoeh zoals die in Genesis 5:24 en Hebréeën 11:5 is weergegeven, vele zijn. Wij beweren in feite dat de auteur van de Wijsheid van Salomo Henoeh in gedachten had toen hij deze passage schreef en dat hij Henoeh als voorbeeld gebruikte van wat er gebeurt en waarom dat gebeurt als een rechtvaardig persoon voortijdig verwijderd wordt uit het land der levenden.

Ten slotte beweren wij dat noch de Aramese tekst van Hebréeën 11:5, noch de Griekse teksten van Hebréeën 11:5 en de Wijsheid van Salomo 4:7-17 leren dat ook maar iemand levend is “opgenomen” in de hemel.

Wat de uitspraak betreft dat Henoeh “de dood niet zag” (Hebréeën 11:5, NBG), dit moet worden vergeleken met en *gesteld tegenover* de verklaringen van Paulus in II Timotheüs 4:6-8 en van Petrus in II Petrus 1:13-15. Deze mannen waren tevoren gewaarschuwd betreffende hun naderende dood. Henoeh was plotseling en zonder waarschuwing weggenomen.

Voor eenieder die onze interpretatie van Henoehs verwijdering vreemd vinden, geven wij hier het commentaar van één van de grootste leraren van het Judaïsme: Rabbi Solomon, zoon van Isaak, van Troyes – gewoonlijk Rashi genoemd. Hier volgt zijn uitleg van Genesis 5:24:

“EN HENOCH WANDELDE. Hij was een rechtvaardig man, maar [het was] gemakkelijk (voor hem) om te keren en het kwade te doen. Daarom haastte de Heilige, gezegend zij Hij, Zich en nam hem weg en liet hem sterven vóór zijn tijd. Dat is de reden waarom de Schrift [de uitdrukking] over zijn dood varieert en schrijft, ‘En hij was niet’ in de wereld om zijn jaren vol te maken. WANT HIJ NAM HEM. Vóór zijn tijd...” (*The Pentateuch And Rashi's Commentary*, Deel 1: Genesis).

Hoewel de commentaren van de Wijsheid van Salomo en Rashi zeer verhelderend zijn – in zoverre dat zij vaststellen dat de uitspraken over Henoeh in Genesis en Hebréeën terecht KAN worden toegepast op een voortijdige dood – moet niettemin het getuigenis van Gods Woord onze hoogste rechter in deze zaak zijn. Laten we daarom terugkeren naar Hebréeën 11 om te zien of dat hoofdstuk meer licht kan werpen op het lot van Henoeh.

Hebréeën 11 geeft een overzicht van de beroemde mannen en vrouwen uit de tijd van het Oude Testament en getuigt van hun geloof:

“Door het geloof heeft Abel... Door het geloof is Henoeh... Door het geloof heeft Noach... Door het geloof is Abraham...”

Na de opsomming van al deze gelovigen, INCLUSIEF HENOCH, concludeert Paulus in vers 13:

“In (dat) geloof zijn deze allen gestorven...”

En verder:

“Ook deze ALLEN [opnieuw inclusief HENOCH], hoewel door het geloof een getuigenis aan hen gegeven is, hebben het beloofde niet verkregen, daar God iets beters met ons voor had, zodat zij [inclusief HENOCH] niet zonder ons tot de volmaaktheid konden komen” (Hebréeën 11:39-40).

Vrienden, als Gods Woord geloofd kan worden, en dat kan, dan is Henoeh niet “opgenomen” naar de hemel. We moeten daarentegen concluderen dat Henoeh GESTORVEN is; dat hij stierf in geloof zonder de beloften te hebben ontvangen en dat hij net zoals alle gelovigen de beloften in de opstanding der doden zal ontvangen.¹⁵

Elia en de storm

Hoe zit het met Elia? Leert de Schrift niet dat hij weggevoerd werd naar de hemel in een vurige wagen?

---

¹⁵ Dat is: uitgezonderd de gelovigen die “die achterblijven tot de komst des Heren” (I Thessalonicenzen 4:15). Zij zullen de dood niet ervaren.

“En, terwijl zij [Elia en Elisa] voortgingen, al wandelende en sprekende, zie, een vurige wagen en vurige paarden! en die maakten scheiding tussen hen beiden. Alzo voer Elia in een storm ten hemel”
(II Koningen 2:11, NBG).

Zegt dit vers werkelijk dat de profeet levend naar de hemel is opgevaren, hetzij door een vurige wagen, hetzij door een storm? Zoals we hierboven zagen, leek de auteur van de apocriefe Wijsheid van Sirach er zo over te denken! Laten we nogmaals kijken naar wat Sirach zegt en dat vergelijken met het geïnspireerde Woord van God.

“U [Elia] bent opgenomen in een wervelstorm, hemelwaarts in menigten van vuur. Over u staat geschreven dat u klaar staat voor de vastgestelde tijd, om de toorn te stillen voordat hij gaat branden...” (Sirach 48:9-10).

En nu Gods Woord:

“... Alzo voer Elia in een storm ten hemel” (II Koningen 2:11^b, NBG).

Het woord dat in dit vers vertaald is met “hemel” is het Hebreeuwse SHAMAYIM waarvan *The Brown-Driver-Briggs Hebrew and English Lexicon* zegt dat dit “hemel, uitspannel” betekent (pag.1029, kolom 2). Het is hetzelfde woord dat gebruikt is in Genesis 1:7-8 waar gezegd wordt dat God wateren boven en onder het uitspannel heeft geplaatst en vervolgens “En God noemde het uitspannel HEMEL” – dat wil dus zeggen, het UITSPANSEL!

De overtuiging van Sirach dat Elia in de hemel leeft en “klaar staat voor de vastgestelde tijd, om de toorn te stillen voordat hij gaat branden” was gebaseerd op zijn interpretatie van Maleachi 4:5 en 6, waar staat:

“Zie, Ik zend u de profeet Elia, voordat de grote en geduchte dag des HEREN komt. Hij zal het hart der vaderen terugvoeren tot de kinderen en het hart der kinderen tot hun vaderen, opdat Ik niet kome en het land treffe met de ban.”

Maar Sirachs al te letterlijke opvatting van deze profetie is niet juist. Onze Heer Jezus Christus geeft ons de juiste interpretatie. Volgens Jezus heeft Maleachi geprofeteerd van de bediening van Johannes de Doper:

“En hij [Johannes de Doper] zal voor zijn aangezicht uitgaan in de geest en de kracht van Elia, om de harten der vaderen te keren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de gezindheid der rechtvaardigen, ten einde voor de Here een weltoegerust volk te bereiden” (Lucas 1:17, NBG).

Nee, Elia reed NIET naar de hemel op een vurige wagen zoals velen geloven. De Schrift zegt duidelijk dat een vurige wagen scheiding tussen hen beiden [Elia en

Elisa] maakte. En nadat Elisa op enige afstand was “voer Elia in een STORM ten hemel.” (Hij zou gebraden zijn in een wagen van vuur!) Verder betekent het Hebreeuws dat de profeet “in een storm ten hemel” of “atmosfeer” voer. Hij is zeker niet opgevaren naar de hemel van de engelen of van Gods troon! Hoe kunnen we daar zeker van zijn?

Ten eerste, hebben we al de uitspraak van de geliefde apostel geciteerd: “Niemand is opgevaren naar de hemel” (Johannes 3:13).

Ten tweede, staat in de Schriften dat ELIA ZO'N TWINTIG JAAR LATER NOG STEEDS OP AARDE WAS tijdens de regeerperiode van koning Joram!

“Toen kwam er een schrijven tot hem van de profeet Elia, dat luidde: Zó zegt de HERE, de God van uw vader David: omdat gij niet gewandeld hebt in de wegen van uw vader Josafat en van Asa, de koning van Juda... ” (II Kronieken 21:12, NBG).

Deze brief toont twee dingen overtuigend aan:

1) het laat zien dat Elia nog op aarde was zo'n twintig jaar nadat hij in een storm naar een andere locatie door de atmosfeer was vervoerd;

2) verder blijkt dat Elia bekend was met de actualiteit en daarom ergens in Israël of Juda moet hebben geleefd.

Ephrem, een vroeg Syrisch Christelijke theoloog, merkt op: “er kwam plotseling vanaf boven een vuurstorm, met in het midden van de vlam de vorm van een wagen en van paarden, en scheidde ze van elkaar; één van beiden werd op de aarde achterlaten, de andere, namelijk Elia, werd erdoor omhoog gevoerd... maar of de wind... hem had opgenomen, of op welke plaats deze hem had achtergelaten, vertellen de Schriften ons NIET. Zij zeggen echter dat er enkele jaren daarna een dreigende brief van hem werd afgeleverd aan koning Joram van Juda.” (geciteerd in *Commentary On the Old Testament*, Keil & Delitzsch, deel 3, pag.209, voetnoot 1).

Daar voegen we de getuigenis van Josephus aan toe: “Op dat moment echter gebeurde het dat Elia uit het midden van de mensen was verdwenen, en niemand weet tot op de dag van vandaag van zijn dood af; ... En inderdaad, wat betreft Elia en Henoch die vóór de zondvloed leefde, staat in de heilige boeken geschreven dat ze zijn verdwenen; *maar zo, dat niemand wist dat ze stierven*” (*Antiquities IX, 9:2*)

Elia en de Verheerlijking op de berg

Sommige gelovigen vatten Elia's verschijning met Jezus op de Berg der Verheerlijking op als bewijs dat Elia werkelijk in de hemel was opgenomen. Laten we deze geschiedenis onderzoeken om te zien of dit zo is. Mattheüs 17:1-9 luidt als volgt:

“¹ En zes dagen later nam Jezus Petrus en Jakobus en zijn broeder Johannes mede en Hij leidde hen een hoge berg op, in de eenzaamheid.² En zijn gedaante

veranderde voor hun ogen en zijn gelaat straalde gelijk de zon en zijn klederen werden wit als het licht.³ En zie, hun verschenen Mozes en Elia, die met Hem spraken.⁴ Petrus antwoordde en zeide tot Jezus: Here, het is goed, dat wij hier zijn; indien Gij het wilt, zal ik hier drie tenten opslaan, voor U een, en voor Mozes een, en voor Elia een.⁵ Terwijl hij nog sprak, zie, daar overschaduwde hen een lichtende wolk, en zie, een stem uit de wolk zeide: Deze is mijn Zoon, de geliefde, in wie Ik mijn welbehagen heb; hoort naar Hem!⁶ Toen de discipelen dit hoorden, wierpen zij zich op hun aangezicht ter aarde en werden zeer bevreesd.⁷ En Jezus kwam bij hen, raakte hen aan en zeide: Staat op en weest niet bevreesd.⁸ Toen zij hun ogen opsloegen, zagen zij niemand dan Jezus alleen.⁹ En terwijl zij van de berg afdaalden, gebod Jezus hun, zeggende: Vertelt niemand dit gezicht, voordat de Zoon des mensen uit de doden is opgewekt." (NBG)

Wij verbazen ons erover dat er ook maar iemand is die kan denken dat dit gedeelte bewijst dat Elia, laat staan Mozes, nog in leven is. Vers 9 vertelt duidelijk dat wat de discipelen zagen en hoorden plaatsvond in een VISIOEN!¹⁶

Het Shem-Tob manuscript van het evangelie van Mattheüs – gedurende eeuwen door de Joden bewaard en het is geen vertaling uit het Grieks of Aramees – is een tekstuele afstammeling van het oorspronkelijke Hebreeuwse Mattheüs.¹⁷ In hoofdstuk 17 vers drie van dit weinig bekende manuscript geeft een interessante variante lezing:

"Toen werden Moses en Elia, terwijl zij met Hem spraken, aan hen geopenbaard en zij vertelden Jezus alles wat er met hem in Jeruzalem zou gebeuren. Petrus en zijn

---

¹⁶ Zelfs uit een oppervlakkig lezen van de Schrift blijkt dat God vaak Zijn onderwijs aan de mensen heeft gegeven door middel van VISIOENEN. Visioenen zijn te vergelijken met dagdromen. In visioenen wordt geestelijke waarheid HOORBAAR en VISUEEL aan de geest of het hart meegedeeld. Visioenen zijn daarom een soort AUDIO-VISUELE GELIJKENIS.

Nu weet elke student die op de hoogte is van de Schrift wel beter dan een GELIJKENIS als een letterlijk of historisch verslag te interpreteren. De gevolgen van zoiets kunnen rampzalig zijn. Hetzelfde geldt voor de VISIOENEN die in de Schrift zijn opgenomen. Zij moeten nooit anders worden opgevat dan als SYMBOLISCHE VOORSTELLINGEN van waarheid.

Toen Moses bijvoorbeeld, de brandende braambos ZAG en de stem van God tot hem HOORDE spreken uit het midden daarvan, denk je dan dat een Bedoeïen op een nabijgelegen zandduin ook het vuur zou hebben gezien en de stem gehoord? Natuurlijk niet! Deze openbaring was door God aan Moses gegeven in een VISIOEN. En daarin werd wat God wilde doorgeven aan Moses in BEELD en GELUID meegedeeld alleen in zijn hart en geest.

¹⁷ De algemene traditie van de vroege kerken was dat het evangelie van Mattheüs oorspronkelijk in het Hebreeuws was geschreven en later vertaald in het Grieks en Aramees. De Shem-Tob en DuTillet manuscripten, hoewel niet de originele Hebreeuwse teksten, zijn geen vertalingen en zijn daarom tekstuele afstammelingen van het origineel. Zie: *Hebrew Gospel Of Matthew*, George Howard, pag.155-233 en *B'SOROT MATTI: The Good News According To Matthew From An Old Hebrew Manuscript*, James Scott Trimm, pag. vii-xiv.

metgezellen slapen. In slaap, maar niet in slaap; wakker maar niet wakker. Zij zagen Zijn lichaam en de twee mannen bij Hem."

Deze tekstuele variant leert ons drie dingen: 1) het laat zien dat het beeld en het geluid van "Moses en Elia" die met Jezus spraken, een openbaring was aan Petrus, Jacobus en Johannes. 2) het leert ons dat het doel van die openbaring was de discipelen voor te bereiden op wat met Jezus in Jeruzalem zou gebeuren; en dat de weg naar Zijn verheerlijking een lijdensweg was. Dit wordt bevestigd in verzen 12 en 22. En tot slot, 3) het leert dat de toestand waarin de discipelen verkeerden toen zij deze openbaring ontvingen niet verschilde van een dagdroom. Ze worden beschreven als "slappend maar niet in slaap; wakker maar niet wakker."

Maar waarom Moses en Elia? Waarom niet Abraham en Job? Of Deborah en Barak? De reden is dat Moses en Elia de wet en de profeten vertegenwoordigen, en dat wat er met Jezus ging gebeuren in Jeruzalem de vervulling was van de wet en de profeten. De discipelen hadden moeite om deze les te leren.

In hoofdstuk 24 van het evangelie van Lucas wordt ons verteld dat Jezus na Zijn opstanding uit de dood twee van zijn discipelen op de weg naar Emmaüs ontmoette. Zij herkenden Hem niet en spraken met Hem over hun Meester en hoe Hij was overgeleverd en gekruisigd en dat ontdekt was dat Zijn graf leeg was. In de verzen lezen 25-27 wij:

"²⁵ En Hij zeide tot hen: O onverstandigen en tragen van hart, dat gij niet gelooft alles wat de profeten gesproken hebben! ²⁶ Moest de Christus dit niet lijden om in zijn heerlijkheid in te gaan? ²⁷ En Hij begon bij Mozes en bij al de profeten en legde hun uit, wat in al de Schriften op Hem betrekking had." (NBG)

In de wet en de profeten zijn de twee belangrijkste lijnen van Messiaans onderwijs te vinden. Eén lijn betreft "de lijdende Knecht," de andere lijn "de Davidische koning." Een theorie van twee messiaassen was wijdverbreid in die tijd. Vele Rabbi's geloofden in een Messias-ben-Jozef, die zou komen om te lijden en zijn broeders te verlossen; en in een Messias-ben-David die zou komen om Israël van haar vijanden te verlossen en vervolgens voor eeuwig op de troon van David te regeren.¹⁸

De Essenen te Qumran volgden ook een vorm van deze theorie. In hun Handvest wordt aangeraden:

---

¹⁸ Zie: *What The Rabbis Know About The Messiah* van Rachmiel Frydland, pag. 51-61.

“Ze zullen zichzelf besturen met gebruikmaking van de oorspronkelijke voorschriften waarin de mannen van de Gemeenschap eerst zijn onderwezen, totdat de Profeet en de Messiasen van Aäron en Israël komen.” (1Q, kolom 9, regels 10-11)¹⁹

Wij zijn van mening dat het doel van dit VISIOEN was om de discipelen te leren dat Jezus DE “geliefde zoon” is in wie God een welbehagen heeft en het enige INDIVIDU in Wien beide lijnen van messiaanse profetie vervuld zal worden. Het leert NIET dat Elia in de hemel leeft!

Laten we ten slotte terugkeren naar Hebreeën hoofdstuk elf. Hoewel Elia de profeet hier niet bij name genoemd wordt (zoals Henoeh) behoort hij absoluut tot hen waarvan in vers 32 gezegd wordt: “... en de profeten.”

Daarom valt ook Elia onder de uitspraak dat “In (dat) geloof zijn deze ALLEN gestorven...” (Hebreeën 11:13a) en “³⁹Ook deze allen, hoewel door het geloof een getuigenis aan hen gegeven is, hebben het beloofde niet verkregen, ⁴⁰daar God iets beters met ons voor had, zodat zij niet zonder ons tot de volmaaktheid konden komen” (Hebreeën 11:39-40, NBG).

Conclusie

Het getuigenis van Gods woord is duidelijk en consequent in deze zaken. Allen sterven in Adam. Henoeh en Elia vormen daarop geen uitzondering! Samen met de aartsvaders en de profeten en allen die sindsdien zijn overleden in geloof – slapen ze de slaap van de dood tot hun tijd is om te ontwaken in de opstanding.

©2000 Truth For Today, Inc.

Alle rechten voorbehouden.

---

¹⁹ Zie voor de priesterlijke Messias “van Aäron”: 1QS_a=1Q28_a 11-14_a & 17-20_a; 4Q534-536. Zie voor de Koninklijke [Davidische] Messias “van Israël”: 1QS_a=1Q28_a 14_b-17_a & 20_b-21_a; 4Q174 Kol. 3:10-13; 4Q285 Fragm. 5; 4Q369; 4Q252 Kol. 5:1-5.